

Bloedrode exoot houdt zich rustig

Adriaan Gmelig Meyling, Ad Aleman & Inge van Lente, Stichting ANEMOON

Het bloedrode plooiomsoortje werd in 2018 ontdekt op één locatie in het Grevelingenmeer. Vanwege de sterke toename van deze korstvormende exoot elders op de wereld, werd ook in de Zeeuwse Delta een snelle verspreiding verwacht. Vijf jaar na de ontdekking is hier echter nog geen sprake van.

Uiterlijke kenmerken

Kolonies van het bloedrode plooiomsoortje (*Watersipora subatra*) vormen geplooide harde korstvormige kolonies op rotsen, schelpdieren en ook wieren. Elke kolonie bestaat uit vele honderden individuen. Deze 'zoiden' worden maximaal 0,9 x 0,5 mm. Ze zijn wat rechthoekig en hebben aan het uiteinde een opening met een donker klepje en een half daaromheen gebogen niervormig deel. Via de opening kan een tentakelkrans met 20-24 tentakels naar buiten worden gebracht waarmee het voedsel (plankton) wordt gevangen (foto 2). De kolonies kunnen een oppervlak bedekken van meerdere vierkante decimeters. Jonge en dus kleine kolonies zijn bijna rond en plat. Bij verdere groei overdekken de kolonies zichzelf of ze groeien tegen elkaar op, zodat er geplooide, rechtopgaande structuren ontstaan. De kolonies hebben opvallende, exotische kleuren. Gedurende de levensloop van de kolonie variëren die van oranje tot donkerrood, bruinpaars of grijszwart. Vanwege de kleur en de plooiën kan deze soort niet worden verward met andere momenteel in Nederland voorkomende mosdierkolonies of andere inheemse of ingevoerde organismen.

Biotoop

Het bloedrode plooiomsoortje leeft meestal in het lagere intergetijdengebied en in ondiepe subgetijdengebieden. De soort is daarom ook snorkelend goed waar te nemen. Elders in de wereld is de soort aangetroffen tot een diepte van circa 10 meter. De soort gedijt ook goed op plekken met stroming.

Herkomst en manier van verspreiding

Het oorspronkelijke leefgebied van het bloedrode plooiomsoortje is niet bekend. Als één van de opties wordt de Golf van Mexico genoemd. De soort is inmiddels wereldwijd verspreid en nu bekend uit Japan, Australië, Indonesië, Nieuw-Zeeland, Californië, Afrika en Europa. De eerste vestiging in Europa vond vermoedelijk tussen 1968 en 1973 plaats bij La Vigne, op Cap Ferret in de baai van Arcachon (nabij Bordeaux). Rond 2005 heeft de soort Het Kanaal bereikt. De eerste waarneming in Nederland is gedaan in 2018. Verder is de soort inmiddels waargenomen op diverse plaatsen langs de kusten van de Middellandse zee, de Ierse zee, Spanje, Portugal, Duitsland, Denemarken (Helgoland) en Noorwegen.

Kolonie van het Bloedrode plooiomsoortje in de noordelijke haven van de Ossehoek (Grevelingenmeer). Snorkelend gefotografeerd op 12-11-2022. Van augustus tot in november zijn kolonies het mooist ontwikkeld. (Foto: Ad Aleman)

Detail van een kolonie van het Bloedrode plooiomsoortje aan de binnenkant van de noordelijke strekdam van de Springersdiephaven (Grevelingenmeer). Snorkelend gefotografeerd op 21-08-2023. (Foto: Ad Aleman)

In de literatuur worden verschillende manieren van verspreiding beschreven: via het uitzetten van schelpdieren voor de consumptieweek, via de rompen van schepen en via drijvende zeevieren. De soort heeft een hoge kopertolerantie, waardoor deze exoot zich goed kan handhaven op de rompen van schepen die zijn behandeld met koperhoudende aangroeiwerende coatings.

Verspreiding en trends in Nederland

In Nederland werd het bloedrode plooiomsoortje in 2018 ontdekt op één locatie in het Grevelingenmeer. Daarna volgden nog enkele andere plekken in dit watersysteem. Hoewel de soort ter plaatse is vastgesteld tot in 2023, bleef het aantal waarnemingen en het aantal locaties tot op heden zeer beperkt. Van een snelle opmars is derhalve geen sprake. De op drijvende voorwerpen waargenomen kolonies die aangespoeld werden gevonden op onze Noordzeestranden, komen vermoedelijk van buiten de Nederlandse wateren.

Impact

In het buitenland zijn er locaties waar *Watersipora subatra* ruim 10% van de rotsige bodems kan bedekken. In zulke gevallen kan de impact op andere organismen aanzienlijk zijn. In ons land blijft het aantal kolonies tot op heden dusdanig beperkt, dat er geen negatieve gevolgen voor inheemse soorten konden worden opgetekend. De harde plakkaten van de kolonies bieden voor diverse andere soorten zelfs gunstige aanhechtingspunten.

